

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8CoCsp/16/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120214233
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4120214233.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Novotného a členov senátu JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a JUDr. Ingrid Doležajovej, v právnej veci žalobcu: F. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom P. C. XXXX/XX, F., proti žalovanému: PROFÍ CREDIT Slovakia s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, o určenie, že záväzok žalobcu zanikol premlčaním alternatívne o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, o určenie neplatnosti zmluvy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 10Csp/210/2020-54 zo dňa 26. apríla 2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti - výroku II. a V. výroku o nároku na náhradu trov konania z r u š u j e a vec v tomto rozsahu v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou požadoval, aby súd určil dohodu o zrážkach zo mzdy zo dňa 18.4.2007 v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXX, ktorá bola uzavretá medzi ním a žalovaným, za neplatnú, že jeho záväzok z uvedenej zmluvy o úvere zanikol premlčaním alternatívne, že úver je bezúročný a bez poplatkov a zmluva o úvere neplatná. Žalobu odôvodnil tým, že pôvodný veriteľ PROFIREAL SLOVAKIA spol. s r.o. uzavrel s jeho matkou J. J., ktorá medzi časom zomrela, ako dlžníčkou, dňa 17.4.2007 zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXX. Pôvodný veriteľ zmenil 5.10.2007 obchodné meno na PROFÍ CREDIT Slovakia s.r.o.. Zmluva má formulárový charakter a jej dojednanie čl. 7 podľa ktorého súhlasí s dohodou o zrážkach zo mzdy bolo vopred veriteľom pripravené. Dohodu nemal možnosť odmietnuť pokiaľ chcel úver získať za dohodnutých podmienok, pretože bola súčasťou formulárovej zmluvy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Dohoda je preto neplatná podľa § 37 ods. 1, 39 Občianskeho zákonníka. Zmluva je spotrebiteľskou zmluvou a obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky v časti poplatkov a pokút a je napísaná malým, voľným okom úplne nečitateľným písmom, jej podmienky neboli individuálne dojednané, je neplatná. Zmluva neobsahuje náležitosti a ani dojednanie o úroku a úver je preto bezúročný a bez poplatkov, pričom o úrokoch a ani poplatkoch nebol informovaný. Pretože úver sa stal splatným 17.4.2009, je jeho dlh voči žalovanému od 17.4.2012 premlčaný a tým, že žalovaný sa jeho zaplata domáha prostredníctvom dohody o zrážkach zo mzdy dopúšťa sa nekalej obchodnej praktiky a koná v rozpore s dobrými mravmi. Pripojil zmluvu z 17.4.2007 a žiadosť z 16.9.2020. Žalovaný proti žalobe namietal s tým, že je zmätočná a nezrozumiteľná, pretože nemôže ísť o alternatívu, je rozporná, pretože určenie úveru za bezúročný a bez poplatkov je nezlučiteľný s určením neplatnosti zmluvy a je neprípustná v časti určenia dohody o zrážkach zo mzdy a zániku záväzku splnením, pretože to žiadny osobitný predpis neupravuje. K neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy uviedol, že v čase jej uzavretia žiaden právnym predpis nezakazoval zabezpečenie pohľadávky týmto spôsobom, ale išlo o zákonný spôsob zabezpečenia (§ 551 OZ, § 9 ods. 13 zákona č. 129/2010 Z.z.), nemôže ísť preto o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žalobca si bol vedomý, že súčasťou zmluvy o úvere je aj dohoda o zrážkach zo mzdy a z jeho tvrdenia nevyplýva, že spochybňovanie faktu, že konal vedome, slobode a

dobrovoľne. K určení, že záväzok žalobcu zanikol premlčaním uviedol, že je zmätočný, nemá oporu v zákone a nie je preukázaný. K určení bezúročnosti úveru uviedol, že podľa zákona č. 258/2001 Z.z. účinného v čase uzavretia zmluvy je úver bezúročný a bez poplatkov iba ak v zmluve nebola uvedená RPMN, ktorú zmluva obsahuje. Zo zmluvy vyplýva poplatok za poskytnutie úveru 1500 Sk a výška úroku vyplýva z bodu 5.1.. zmluvných dojednaní, podľa ktorých je 15983 Sk (40008 Sk a 22525 Sk a 1500) a preto sú aj tieto tvrdenia žalobcu nedôvodné. K určení neplatnosti zmluvy o úvere uviedol, že žalobca síce namieta, že zmluva je napísaná malým, voľným okom nečitateľným písmom, ale 13 rokov jej uzavretie nespochybňoval a aj sám uvádza, že jej súčasťou je dohoda o zrážkach zo mzdy. Žalobca neuvádza, čo chcel v zmluve meniť, pričom mal možnosť jej uzavretie odmietnuť a aj od nej odstúpiť. K vyjadreniu pripojil žiadosť z 17.4.2007, zmluvné dojednania. Žalovaný na výzvu súdu uviedol, že úver neposkytol spoludlžníčke a ani od nej neviduje žiadnu platbu a že na účte bola 18.4.2007 zaúčtovaná suma - 697,90 eur, 18.6.2007 suma 55,33 eur, 24.7.2007 suma 55,33 eur, 11.9.2007 suma 55,33 eur, 4.10.2007 suma 55,33 eur, 4.10.2007 suma 55,33 eur, 16.5.2008 suma 55,33 eur, 20.5.2008 suma 55,33 eur, 17.8.2009 suma 35 eur, 2.10.2009 suma 35 eur, 12.10.2009 suma 35 eur, 11.11.2009 suma 35 eur, 26.1.2010 suma 30 eur, 23.3.2010 suma 30 eur, 27.7.2010 suma 30 eur, 27.8.2010 suma 30 eur, 25.10.2010 suma 30 eur, 22.12.2010 suma 30 eur, 24.1.2011 suma 30 eur, 24.2.2011 suma 30 eur, 11.3.2011 suma 30 eur, 24.5.2011 suma 30 eur, 7.7.2011 suma 30 eur, 9.4.2019 suma 60 eur, 9.5.2019 suma 60 eur, 7.6.2019 suma 60 eur, 12.10.2020 suma 235,28 eur, 12.10.2020 suma 235,28 eur, 12.11.2020 suma 215,70 eur, 12.11.2020 suma 4,48 eur, 12.10.2020 suma 11,72 eur a 12.10.2020 suma 23,43 eur. Žalobca na výzvu súdu uviedol, že žalovaný mu poskytol úver 697,90 eur a zaplatil mu v splátkach 1762,79 eur a jeho spolu dlžníčka nezaplatila žiadnu sumu a preto navrhol, aby súd určil dohodu za neplatnú a úver za bezúročný a bez poplatkov alternatívne zmluvu za neplatnú. Žalovaný na výzvu súdu uviedol, že žalobca uhradil na úver 747,69 eur, na úrok 580,23 eur a zvyšná časť bola započítaná na úhradu sankcií za nesplácanie. Proti žalobcovi si uplatnil iba zákonné sankcie a to úrok z omeškania podľa Občianskeho zákonníka vo výške 8,5 % ročne, pričom zosplatenie splátok nastalo k 5.5.2008. Žalobca a právny zástupca žalovaného súhlasili s pojednávaním bez ich prítomnosti a preto súd takto vec podľa § 1 ods. 1 písm. p) vyhlášky MSSR č. 24/2021 Z.z. o vykonávaní pojednávaní a verejných zasadnutí v čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu účinnej od 19.januára 2021 do 30.apríla 2021 prejednal dňa 26.4.2021.

2. Napadnutým (zhora v záhlaví tohto rozhodnutia označeným) rozsudkom Okresný súd Nitra ako súd prvej inštancie v spore takto rozhodol:

I. Určuje sa, že dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 18.4.2007 v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorá bola uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je neplatná.

II. Dohoda o úroku dohodnutom v uvedenej zmluve je neplatná.

III. Konanie sa v časti o určení, že záväzok žalobcu z uvedenej zmluvy o úvere zanikol premlčaním zastavuje.

IV. Žaloba sa vo zvyšnej časti zamietá.

V. Žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

3. Ku skutkovému stavu súd prvej inštancie uviedol nasledovné:

Žiadosťou o poskytnutie úveru / Zmluvou o revolvingovom úvere číslo XXXXXXXXXXXX bolo preukázané, že žalobca ako dlžník a jeho matka J. J. ako spoludlžník požiadali dňa 17.4.2007 žalovaného ako veriteľa, ktorý v tom čase podnikal pod obchodným menom PROFIREAL SLOVAKIA spol. s r.o. o poskytnutie úveru vo výške 747,69 eur (22525 Sk), ktorý sa zaviazali vrátiť žalovanému spolu s úrokom a poplatkami v celkovej čiastke 1328,02 eur (40008 Sk) v 20 splátkach každú vo výške 55,33 eur (1667 Sk) a zaplatiť poplatok za poskytnutie úveru 49,79 eur (1500 Sk) a žalovaný ich žiadosť schválil dňa 18.4.2007 V zmluve bola uvedená RPMN vo výške 98,71 %. V čl. 7 zmluvy uzavreli zmluvné strany na zabezpečenie pohľadávky žalovaného z predmetnej zmluvy dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka. Listinou z 16.9.2020 bolo osvedčené, že žalovaný predložil túto dohodu zamestnávateľovi žalobcu na realizáciu. Podľa čl. 12 zmluvy sú jej súčasťou zmluvné dojednania.

4. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, s poukazom na skutkový stav sporu, citované ustanovenie § 137 písm. d) CSP (Civilný sporový poriadok - zákon č. 160/2015 Z. z.), citované ustanovenia Občianskeho zákonníka (OZ - zákon č. 40/1964 Zb. - § 52 ods. 1 až 3, § 53 ods. 1, 2 a 4, § 551 ods. 1, § 39, § 41), citované ust. § 11ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, citované ust. § 3 ods. 3 a 5 veta prvá zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane

spotrebiteľa, ust. § 497 Obchodného zákonníka (zákon č. 513/1991 Zb.) a citované ustanovenia zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (§ 4 ods. 1, 2, 4, 5), odôvodnil nasledovne:

Žalobca v žalobe a aj v podaní z 14.4.2021 síce použil v časti žalobného návrhu slovo alternatívne, ale pretože z oboch týchto podaní nevyplýva, že by žalobca požadoval, aby súd požadované skutočnosti, resp. právo určil alternatívne, súd posúdil tieto právne úkony v súlade s čl. 11 základných princípov CSP podľa ich obsahu tak, že žalobca žalobou požadoval určenie dohody o zrážkach zo mzdy za neplatnú, že jeho záväzok zo zmluvy o úvere zanikol premlčaním, že úver je bezúročný a bez poplatkov a zmluva o úvere neplatná a preto táto námietka žalovaného nie je dôvodná. Súd však súhlasí so žalovaným v tom, že alternatívny petitív by v danom prípade nebol prípustný, pretože sporné žalobné petitívy sú určujúce a právo voľby medzi nimi žalobcovi nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu. Zo žaloby nevyplýva ani, že by išlo o eventuality petitív, pretože nebol formulovaný tak, že žiada primárne vyhovieť nejakému petitívu a iba v prípade, že by to bolo nemožné, eventuálnemu. Pretože z podania z 14.4.2021, ktoré rovnako súd posúdil podľa jeho obsahu vyplýva, že žalobca už určenie, že jeho záväzok zanikol premlčaním nepožaduje, ide o späťvzatie žaloby v tejto časti podľa § 144 CSP a preto konanie podľa § 145 ods. 2 CSP v tejto časti zastavil. Predmetom konania tak zostalo určenie dohody o zrážkach zo mzdy za neplatnú, určenie úveru za bezúročný a bez poplatkov a zmluvu o úvere za neplatnú. Žalobca, ktorý je fyzickou osobou a pri uzatváraní zmluvy o úvere a plnení z nej nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti a teda bol spotrebiteľom požaduje určiť právne skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP. Takáto žaloba je prípustná podľa § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a pretože tento zákon neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia vzťahuje sa aj na úver poskytnutý na základe zmluvy uzavretej za účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z. tak ako v tomto prípade a preto táto námietka žalovaného nie je dôvodná. Súd okrem tohto musí podľa § 53 Občianskeho zákonníka, podľa § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z.z. posudzovať neprijateľnosť zmluvných podmienok v akejkoľvek spotrebiteľskej zmluve a podľa § 298 ods. 1 CSP uviesť ich znenie vo výroku rozsudku a preto sú prípustné aj žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. V konaní nebolo sporné a aj bolo preukázané, že žalobca a jeho matka ako dlžníci a žalovaný ako veriteľ uzavreli dňa 18.4.2007 zmluvu podľa § 497 Obchodného zákonníka, ktorá je síce označená ako zmluva o revolvingovom úvere, ale jej predmetom bolo iba jednorazové poskytnutie peňažných prostriedkov. Ako súd už uviedol, žalobca je spotrebiteľom tak ako aj spoludlžníčka a pretože predmetom podnikania žalovaného je poskytovanie úverov a pri uzatváraní tejto zmluvy a plnení z nej konal v rámci svojej obchodnej činnosti bol dodávateľom. Hoci zmluva o úvere nebola uvedená v § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase jej uzavretia, ide o spotrebiteľskú zmluvu. Uvedené vyplýva z § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 25.11.2004 a aj § 879j Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa tento právny vzťah spravuje ustanovením § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinným od 1.1.2008, podľa ktorého sa za spotrebiteľskú zmluvu považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Spotrebiteľské zmluvy nemôžu obsahovať neprijateľné zmluvné podmienky pod sankciou ich neplatnosti podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. V konaní nebolo sporné a aj bolo preukázané, že súčasťou zmluvy o úvere bola dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorou bola zabezpečená pohľadávka veriteľa proti dlžníkom podľa § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorú žalobca požadoval určiť za neplatnú, čo bolo v konaní sporné. Predmetný úver je spotrebiteľským úverom, na ktorý sa vzťahujú ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z., pretože tento úver nie je vylúčený z jeho pôsobnosti podľa § 1 ods. 2 uvedeného zákona. V konaní nebolo sporné a aj bolo preukázané, že zmluva o úvere má písomnú formu a úver bol dlžníkom poskytnutý a preto je platná podľa § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 258/2001 Z.z., aj v prípade ak neboli splnené podmienky podľa odsekov 2 a 3. Žalovaný má však podľa § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z. nárok iba na zaplatenie úrokov a poplatkov, ktoré sú v zmluve uvedené, ale v zmluve s výnimkou poplatku za poskytnutie úveru nie je uvedený žiadny ďalší poplatok a ani úrok. Úrok tak, ako aj iné dojednanie má byť však v zmluve uvedený jasne, určito a zrozumiteľne a takéto uvedenie nemôže nahradiť znenie čl. 5.1 zmluvných podmienok tak, ako tvrdil žalovaný, ktoré je okrem toho napísané malým nečitateľným písmom. Okrem toho pri zaplatení odplaty 530,54 eur (15983 Sk) za úver 747,69 eur pri splatnosti 20 mesiacov predstavuje úrok 42,60 % ročne. (na celú dobu splatnosti, ktorá mala byť 20 mesiacov je 70,95 %, na jeden mesiac je 3,55 % a na rok je 42,60 %). Z údajov zverejnených na www.nbs.sk vyplýva, že v čase uzavretia zmluvy sa spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch t.j. so splatnosťou od 1 roka do 5 rokov v domácnostiach poskytovali za 12,08 % ročne. Dojednaný úrok tak 3,50 násobne prevyšuje obvyklé úroky a nie je tak v súlade s dobrými mravmi. Takto dohodnutá odplata preto nie je preto platná podľa § 39 Občianskeho zákonníka. V konaní nebolo sporné, že žalovaný poskytol dlžníkom úver iba vo výške 697,90 eur, pretože ho znížil o poplatok za poskytnutie úveru a žalobca mu vrátil 1762,79 eur a teda zaplatil celú istinu úveru aj

uvedený poplatok Žalovaný však napriek tomu požaduje od žalobcu viac ako 10 rokov po splatnosti jeho záväzku jeho splnenie na základe uvedenej dohody. Zmluvné dojednanie, ktoré umožňuje veriteľovi bez kontroly súdom vymôcť od dlžníka aj také plnenie, na ktoré by inak veriteľ nemal nárok je podľa súdu v nerovnováhe v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka tak ako ho v tomto prípade vymáha aj žalovaný. Takéto zmluvné dojednanie je preto neplatné podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a žaloba je preto v časti o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy dôvodná a súd jej vyhovel. Uvedená dohoda nebola ani uzavretá individuálne, vo forme osobitnej listiny a ani z nej nevyplýva, že by žalobca mal možnosť ju odmietnuť a tak ak bola uzavretá po 1.5.2014 nebolo by takéto zabezpečenie záväzku podľa § 5a písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa prípustné. Zo zmluvy vyplýva, že v nej bola uvedená RPMN, ktorej absencia je podľa § 4 ods. 2 písm. g) zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy jediným dôvodom, pre ktorý súd môže určiť úver za bezúročný a bez poplatkov a preto žaloba v časti o určenie úveru za bezúročný a bez poplatkov nie je dôvodná a súd ju zamietol. Žalobca tvrdil, že zmluva je neplatná, pretože obsahuje neprijateľné podmienky. Súd sa už vyjadril, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná, pretože je neprijateľná. Vyjadril sa aj k tomu, že dojednanie o úroku je neplatné, ale pretože dôvod neplatnosti sa vzťahuje iba na časť právneho úkonu, ktorú možno oddeliť od ostatného obsahu, je neplatnou zmluva podľa § 41 Občianskeho zákonníka zmluva iba v tejto časti. Žalobca namietal aj proti poplatku za poskytnutie úveru, pretože však tento je vyjadrený jasne, určito a zrozumiteľne a hoci je zmluva uzavretá ako formulárová zmluva z jej znenia je zrejmé, že výška poplatku sa vписovala individuálne a preto súd toto zmluvné dojednanie nepovažoval za neprijateľné a preto neplatné. Zo zmluvy nevyplýva, že by boli dohodnuté spoplatnené upomienky a pokuty a preto tvrdenia žalobcu o ich neprijateľnosti neboli preukázané. Zmluva na rozdiel od zmluvných podmienok je napísaná písmom, ktoré je čitateľné, pričom v čase jej uzavretia neboli účinné ustanovenia upravujúce veľkosť písma a preto ani tieto tvrdenia žalobcu neboli preukázané. Súd z uvedených dôvodov vyhovel žalobe v časti o určenie neplatnosti zmluvy iba v časti o neplatnosť úrokov a vo zvyšnej časti ju zamietol. Týmto rozhodnutím sa konanie končí a preto súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP aj o nároku na náhradu trov konania. Pretože žalobca aj žalovaný boli v konaní čiastočne úspešní a žalobca zaviniel zastavenie konania v časti o určenie, že jeho záväzok zanikol premlčaním, pričom miera úspechu a zavinenia je na oboch stranách takmer rovnaká súd podľa § 255 ods. 2 CSP a § 265 ods. 1 CSP rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

5. Uvedený rozsudok včas podaným odvolaním napadol len žalovaný v časti výrokov II. a V. domáhajúci sa zrušenia výroku II. a zmeny výroku V. tak, aby jemu bol priznaný nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie ako aj právo na náhradu trov odvolacieho konania, keď ohľadom odvolacích dôvodov poukázal na ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP. Súd prvej inštancie rozhodol vo výroku II. spôsobom resp. o predmete, ktorý nebol predmetom sporu, čím prekročil predmet sporu vymedzený podanou žalobou, keď zároveň je uvedený výrok neurčitý a rozporný s ustanovením § 502 Obchodného zákonníka, keď rozhodnutie vo výroku II. je založené na nesprávnych skutkových záveroch a nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie vo výroku V. je v rozpore so zásadou úspechu v zmysle § 255 CSP. Žalobca sa domáhal určenia neplatnosti úverovej zmluvy ako celku, rozhodnutia o neplatnosti dohody o úroku sa nedomáhal a postup prvoinštančného súdu nie je možné zdôvodniť ani ustanovením § 41 OZ, pretože a) dojednanie o úroku nie je oddeliteľnou časťou úverovej zmluvy, b) dohoda o úrokoch je podstatnou a neoddeliteľnou časťou úverovej zmluvy, c) ustanovenie o úroku v úverovej zmluve nie je možné posúdiť ako neplatné v celom rozsahu, resp. ani v časti, pretože zákon upravuje následok prekročenia inak. Ohľadom úroku ide o podstatnú náležitosť zmluvy, preto nie je možné dospieť k záveru o neplatnosti dohody o úroku, ale nanajvýš k tomu, že dlžník nie je povinný platiť úrok v rozsahu prevyšujúcom určitú hranicu, teda výrok II. je v rozpore s hmotnoprávnym ustanovením Obchodného zákonníka, podľa ktorého prekročenie prípustnej hranice úroku nespôsobuje následok v podobe neplatnosti úverovej zmluvy, ale obmedzenie povinnosti dlžníka platiť úrok nad určitú hodnotu. Posúdenie ustanovenia úverovej zmluvy o úroku ako neplatného neobstojí ani podľa predpisov občianskeho práva, podľa ktorého platí zásada, že prednosť má prístup určenia čiastočnej neplatnosti pred posúdením neplatnosti celého právneho úkonu. Ak súd prvej inštancie bol schopný určiť, že výška úrokov je neplatná, potom logicky je a musí byť spôsobilý určiť, kde (od akej hodnoty) dochádza k neplatnosti, inak povedané, musí vedieť určiť hranicu, kde tento rozpor už je, pričom takéto určenie logicky musí spĺňať aj podmienku oddeliteľnosti od ostatného obsahu a tiež aj právne posúdenie o tom, kde sa dohoda o úroku považuje ešte za platnú. Z procesného hľadiska je napádaný výrok založený na záveroch medzi stranami sporu nespornými, keď on s ohľadom na obsah rozsudku ani nevie zistiť, na základe čoho súd nahradil skutkové tvrdenia vlastnou procesnou aktivitou a ide o postup porušujúci §

295 CSP, keďže súd nie je oprávnený nahradzovať či dopĺňať skutkové tvrdenia spotrebiteľa. Rovnako súd nemal preukázať, že spôsob jeho „prepočtu“ úrokovej sadzby vo vzťahu k úverovej zmluve č. XX XXX XXX je rovnaký, ako je spôsob výpočtu úrokových sadzieb, na základe ktorých sa určila priemerná úroková sadzba. Súd prvej inštancie tiež vychádzal zo skutkových okolností, ktoré sú v rozpore s uzavretou zmluvou, lebo ním prezentovaný výpočet úroku vychádza z 20-tich mesiacov, avšak doba splácania podľa zmluvy je 24 mesiacov. On mal úspech v konaní v prevažnej časti, preto súd mal rozhodnúť o priznaní nároku na náhradu trov v pomernej časti. K podanému odvolaniu odvolateľ pripojil žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/zmluvu o revolvingovom úvere zo dňa 17.4.2007.

6. Vyjadrenie k podanému odvolaniu podané nebolo.

7. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), pričom dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné v odvolaní napadnutej časti a od toho závislého výroku o nároku na náhradu trov konania zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v zmysle § 391 ods. 1 CSP. Rozsudok súdu prvej inštancie nebol napadnutý v jeho časti výroku I., III. a IV., preto v týchto častiach rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť.

8. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

9. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

10. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06). Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatnení. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06).

11. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

12. Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03). (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Cdo 238/2008 zo dňa 30. novembra 2009).

13. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením práva a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranou sporu (bližšie pozri rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03, či sp. zn. III. ÚS 60/04).

14. Predmetom konania na prvej inštancii bol nárok žalobcu o určenie dohody o zrážkach zo mzdy za neplatnú, určenie úveru za bezúročný a bez poplatkov a určenie zmluvy o úvere za neplatnú, potom čo súd prvej inštancie dospel k záveru, že z podania žalobcu zo dňa 14.04.2021 resp. z jeho obsahu je zrejmé že žalobca vzal žalobu v časti určenia, že jeho záväzok zanikol premlčaním, späť. Súd prvej inštancie žalobe žalobcu čiastočne vyhovel, a to tak, že určil dohodu o zrážkach zo mzdy zo dňa 18.04.2007 v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX za neplatnú, dohodu o úroku dohodnutom v uvedenej zmluve o úvere za neplatnú s tým, že žalobu vo zvyšnej časti zamietol a v dôsledku späťvzatia časti žaloby žalobcom o určení, že záväzok žalobcu zanikol premlčaním konanie v predmetnej časti zastavil.

15. Z obsahu žalovaným podaného odvolania je výslovne zrejmé, že jeho odvolanie smeruje voči výroku II. ktorým súd prvej inštancie rozhodol, že dohoda o úroku dohodnutom v úverovej zmluve je neplatná a voči súvisiacemu výroku o trovách konania. Odvolanie podal na náklade odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f), a h) CSP namietajúc, že súd prvej inštancie výrokom ktorým rozhodol o neplatnosti dohody o úroku v úverovej zmluve (ďalej len výrok II.) prekročil predmet sporu vymedzený v žalobe, daný výrok označil za rozporný s § 502 Občianskeho zákonníka a zásadou úspechu podľa § 255 CSP, zároveň považoval napadnuté rozhodnutie vo výroku II. za založené na nesprávnych skutkových záveroch a nesprávnom právnom posúdení veci. Poukázal aj na skutočnosť, že súd prvej inštancie pri výpočte úroku vychádzal zo skutkových okolností, ktoré sú v rozpore s uzatvorenou úverovou zmluvou, pretože doba splácania bola 24 mesiacov a nie 20 mesiacov ako uviedol súd prvej inštancie.

16. Súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k výroku II. uviedol s poukazom na § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z., že v zmluve o úvere sa s výnimkou poplatku za poskytnutie úveru neuvádza žiaden ďalší poplatok a ani úrok s tým, že úrok ako aj iné dojedanie má byť v zmluve uvedené jasne, určito a zrozumiteľne s tým, že uvedené nespĺňa znenie čl. 5.1 zmluvných podmienok, ako to tvrdil žalovaný a ktoré je okrem iného napísané nečitateľným písmom. Okrem toho výpočtom z údajov uvedených v zmluve (súd prvej inštancie konkrétne operoval s týmito údajmi: zaplatenie odplaty 530,54 eur, za úver 747,69 eur pri splatnosti 20 mesiacov) uviedol, že úrok predstavuje 42,60 % ročne s tým, že pre celú dobu splatnosti, ktorá mala byť 20 mesiacov je úrok 70,95 %, na jeden mesiac je úrok 3,55 % a na rok je 42,60 % a pri porovnaní údajov zverejnených na www.nbs.sk, kde bolo uvedené, že v čase uzatvorenia zmluvy sa spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch poskytovali za 12,08 % ročne a dospel k záveru, že úrok dojednaný v úverovej zmluve 3,50 násobne prevyšuje obvyklé úroky, preto nie je v súlade s dobrými mravmi a takto dohodnutá odplata je neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

17. Žalovaný v odvolaní podľa názoru odvolacieho súdu dôvodne namietal nesprávnosť právnych záverov ku ktorým dospel súd prvej inštancie, a to pokiaľ išlo o výpočet úroku vyplývajúceho zo zmluvy o úvere.

18. Keďže odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, odvolací súd preskúmaval rozsudok súdu prvej inštancie len z hľadiska žalovaným vymedzeného rozsahu a vyššie uvedených dôvodov.

19. Odvolací súd považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti výroku II. o neplatnosti dohody o výške úrokov za zmätočné a v tomto dôsledku aj za nepreskúmateľné, pretože súd prvej inštancie v danej veci v rámci výpočtu úroku v zmluve o spotrebiteľskom úvere použil pre výpočet úroku vstupné údaje, ktoré zo zmluvy o úvere ani nevyplývajú a rovnako tak napadnuté rozhodnutie je v tejto časti nedostatočne odôvodnené a tým aj predčasné. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že zo zmluvy o úvere jednoznačne vyplýva, že schválená výška úveru, ktorá zahŕňa celkovú sumu splátok úveru, úrokov a poplatku za uzatvorenie zmluvy je 1.328,02 eur (40.008 Sk), poskytnutá čiastka úveru predstavuje sumu vo výške 747,69 eur (22.585 Sk), mesačná splátka v rátane úroku je vo výške 55,33 eur (1.667 Sk), poplatok za poskytnutie úveru je 49,79 eur (1.500 Sk), ročná percentuálna miera nákladov je (ďalej len „RPMN“) 98,71 %, počet splátok je 24 a splatnosť jednotlivých splátok je daná k 20 dňu kalendárneho mesiaca. Rovnako tak aj z vyjadrenia žalovaného zo dňa 09.03.2021 (č. I. 36) je zrejmé, že počet splátok daného úveru je 24 s tým, že splatnosť jednotlivých splátok je daná k 20 dňu kalendárneho mesiaca. Súd prvej inštancie pre výpočet úroku zo zmluvy o úvere (bod 27. napadnutého rozsudku) v s poukazom na článok 5.1 zmluvných podmienok použil tieto údaje, a to 530,54 eur ako odplatu za poskytnutie úveru, úver vo výške 747,69 eur pri splatnosti 20 mesiacov. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj

skutočnosť, že súd prvej inštancie aj v rámci posudzovania resp. vyhodnocovania úverovej zmluvy (bod 10. napadnutého rozsudku) uviedol, že žalobca sa zaviazal zaplatiť žalovanému poskytnutý úver v 20 splátkach ($40.008 : 1.667 = 24$).

20. Pri porovnaní údajov uvedených v zmluve o úvere je teda zrejmé, že súd prvej inštancie pre výpočet výšky úroku použil nesprávny údaj, a to údaj o frekvencii splátok úveru, keď zo zmluvy o úvere, ako aj z vyjadrenia žalovaného v rámci prvoinštančného konania (č. I. 36) jednoznačne vyplýva, že počet splátok v rámci, ktorých mal byť úver splatený je 24 a nie 20, tak ako to uviedol súd prvej inštancie v rámci výpočtu výšky úroku. V dôsledku vyššie uvedeného je potom zrejmé, že ak súd prvej inštancie použil pre výpočet úroku údaj, ktorý nezodpovedá údajom uvedeným v úverovej zmluve, jeho právny záver o neplatnosti dohody o úroku z dôvodu rozporu z dobrými mravmi pre 3,50 násobné prevýšenie úroku pri porovnaní z obdobnými úvermi, je dôvodom pre postup podľa § 389 CSP.

21. Je potrebné uviesť, že odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplývajú, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán sporu, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálnej vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 192 až § 194 CSP.

22. Všeobecný súd by nemal byť vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení nekoherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. V prípade, keď sú právne závery v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba také rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, či čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

23. Keďže odvolací súd považuje rozhodnutie vo veci samej v časti napadnutého výroku za nepreskúmateľné, zmätočné a vzhľadom na to, že súd prvej inštancie vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplývajú, ani inak nevyšli počas konania najavo potom aj za predčasné. Odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie vzhľadom na vyššie uvedené dôvody porušil právo žalovaného na spravodlivý súdny proces.

24. Preto odvolací súd s poukazom na citované ustanovenie § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, tak ako je uvedené v enunčiáte tohto rozhodnutia. V ďalšom konaní, súd prvej inštancie opätovne posúdi dohodu o úroku v úverovej zmluve, nanovo sa vysporiada so skutočnosťami uvádzanými žalovaným v odvolaní a nové rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s § 220 CSP. Pozornosť treba venovať aj formulácii výroku (v kontexte žaloby a ust. § 11 ods. 4 zák. č. 129/2020 Z. z.), vplyvu splatenia úveru ešte pred podaním žaloby a existencii (trvaníu) návrhu žalobcu na prerušenie konania.

25. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania podľa § 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku.

26. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).